

'Is de baas er niet?'

Hoe is het om als vrouw actief te zijn in de bouw? We vroegen het ze - ahum - op de man af.

Elk jaar stijgt het aantal vrouwen in de bouw, maar - laten we eens een open deur intrappen - het blijft nog steeds een echt mannenbastion. Naar aanleiding van Internationale Vrouwendag, op vrijdag 8 maart, brachten we daarom vijf vrouwen rond de tafel die nog maar pas of al heel even in onze sector werken. Jozefien De Clercq (Lapis Arte), Annelies De Jonghe (Groep De Jonghe), Cilia Delmulle (Danilith Delmulle) en Eline Van de Walle (Schrijnwerk Van de Walle) schoven aan bij Françoise Nowé, manager ledenbeheer, marketing en communicatie bij Embuild Oost-Vlaanderen.

Dit rondetafelgesprek is met en over vrouwen in de bouw. Vinden jullie zo'n initiatief nodig?

Annelies: 'Ik vind zo'n initiatief vooral eens fijn. Het is plezant om andere vrouwen uit onze sector te spreken en beter te leren kennen. De weinige vrouwen in de bouw horen we sowieso te weinig. Zelf ben ik ook actief in een netwerk met ondernemende vrouwen, maar ik ben de enige die in de bouwsector actief is.' *(lacht)*

Eline Van de Walle
Schrijnwerk Van de Walle

Eline zit in het bestuur van Embuild Jong Oost-Vlaanderen en wordt klaargestoomd om later het familiebedrijf over te nemen.

Op 8 maart vieren we Internationale Vrouwendag. Wat betekent die dag voor jullie?

Cilia: 'Eerlijk, ik hecht daar niet zo veel belang aan. Ik begrijp wel waar die dag zijn oorsprong vindt, maar ik vind het jammer dat hij heeft moeten ontstaan.'

Jozefien: 'Internationaal is er natuurlijk wel nog werk aan de winkel.'

Cilia: 'Klopt. Laat het me zo zeggen: eigenlijk zou het een evidentie moeten zijn dat vrouwen en mannen op

'Het was degoutant hoe VTM de vrouw in de bouw in de begingeneriek van hun programma *Lady Bouwers* portretteerde'

Jozefien: 'We werken bij Lapis Arte met overwegend vrouwen dus we staan daar eigenlijk niet echt meer bij stil. Voor ons is dat business as usual.'

alle vlak gelijk zijn, maar ik besef dat dat nog niet overal zo is.'

Françoise: 'Het is dubbel voor mij. Met zo'n dag zeg je bijna: "Ja, we zijn minder", maar aan de andere kant blijft het, zeker in een mondiale

context, helaas nog broodnodig dat de strijd voor vrouwenrechten nog eens duidelijk onder de aandacht komt.'

Annelies: 'Ik hecht er ook veel waarde aan. Ik vind het belangrijk om stil te staan bij het traject dat de vrouw al heeft afgelegd, maar vooral om te benadrukken wat en waar het nog veel beter moet.'

Eline: 'Ik ben daar als twintiger niet zo mee bezig. Ik ben wel blij dat het bestaat, maar ik ga die dag niets speciaals doen.'

Vrouwendag is onlosmakelijk verbonden met *equal pay*. Hoe is jullie kijk daarop?

Annelies: 'In onze sector speelt dat minder, denk ik, door de schaarste op de arbeidsmarkt.'

Cilia: 'Bij ons is dat alleszins geen issue. Integendeel, neem nu ons studie bureau. Daar is het ongeveer

Françoise Nowé
Embuild Oost-Vlaanderen

Françoise is manager ledenbeheer, marketing & communicatie bij Embuild Oost-Vlaanderen en modereerde het gesprek.

fiftyfifty verdeeld tussen mannen en vrouwen. Daar wordt geen onderscheid gemaakt in geslachten om het loon te bepalen.'

Met Christine Lhoste als directeur-generaal van Embuild nationaal en Caroline Deiteren die vanaf 1 september de topvrouw van Embuild Vlaanderen wordt, bekleden twee vrouwen een topfunctie binnen onze organisatie. Kan dat de bouwsector aantrekkelijker maken voor vrouwen?

Cilia: 'Voor mij zijn de kwaliteiten het belangrijkste. Dat het nu om twee vrouwen gaat, vrouwen met capaciteiten en een breed netwerk weliswaar, vind ik eerder een bijkomstigheid.'

Annelies: 'Ik vind het alleszins een positieve evolutie. En áls, ze wat nadrukkelijker zouden aangespoord geweest zijn om zich kandidaat te stellen, net omdat ze een vrouw zijn, dan vind ik dat helemaal geen probleem. *Knowing is liking*, er moeten voorbeelden en rolmodellen zijn. Uiteraard moet je het zelf willen en kunnen, maar ik denk dat in het

'Internationale Vrouwendag blijft, zeker in een mondiale context, helaas nog broodnodig'

verleden die kansen gewoon niet werden gegeven. Dat is het verschil.' **Françoise:** 'Dat is zo. Niko (*Demeester, Embuild-CEO, nvdr*) heeft in zijn netwerk gekeken welke capabele vrouwen hij kent en hen gevraagd

Jozefien De Clercq
Lapis Arte

Jozefien is oprichter en medezaakvoerder van Lapis Arte, actief in conservatie-restauratie, en stelt hoofdzakelijk vrouwen tewerk.

'Het is belangrijk om vrouwen op belangrijke, zichtbare posities te zien'

om zich kandidaat te stellen. Net om meer diversiteit te krijgen.'

Annelies: 'Op die manier vind ik dat wel goed. Ook bij de Vlaamse Wegenbouwers hebben we sinds kort een vrouw als algemeen directeur (*Joëlle Eggermont, nvdr*). Dat vind ik ook leuk, want we zijn daar met heel weinig vrouwen.'

Jozefien: 'Dit gaat verder dan Embuild of de bouwsector, want is een maatschappelijk thema. Het is belangrijk om vrouwen op belangrijke, zichtbare posities te zien.'

De bouw is een fysiek zware sector, maar minder zwaar dan twintig, dertig jaar geleden. Kunnen verdere innovaties ervoor zorgen dat het toegankelijker wordt voor vrouwen?

Jozefien: 'Het is voor mannen én

vrouwen positief dat het fysiek minder zwaar is. Wij gebruiken heel veel hulpmiddelen als er zware objecten moeten getild worden. Niemand wil rugklachten en wij willen evenmin dat onze mensen daarmee te maken krijgen.'

Cilia: 'Bij ons is het wel een stuk eenvoudiger om vrouwen warm te maken voor een uitvoerende job omdat we veel werk in een atelier doen. Er is een steenlegmachine, er zijn rolbruggen, noem maar op. Dat maakt het werk lichter. Er werken dan ook drie vrouwen in ons atelier.'

Annelies: 'Bij ons is als handlanger of grondwerker écht wel zwaar en dan is er nog het probleem van de sanitaire voorzieningen op verschillende werven. Dat is niet evident.'

Jozefien: (*knikt*) 'Dat is een obstakel. Omdat wij met zoveel vrouwen werken, hebben we daar altijd aandacht voor. Meestal zijn er wel

toiletten in de buurt en anders zorgen we er zelf voor.'

Annelies: 'Los van het fysiek zware werk of het sanitair, zijn er ook de verre verplaatsingen die het niet gemakkelijk maken.'

Jozefien: 'Dat is net zo goed een uitdaging voor mannen.'

Cilia: 'Op dat vlak is er veel veran-

Cilia Delmulle
Danilith Delmulle

Cilia is hr-manager voor ruim 280 vaste medewerkers van Danilith Delmulle, waar ondertussen de vierde generatie aan zet is.

derd. De tijd dat alleen de vrouw voor de kinderen zorgt ligt al even achter ons. We hebben gescheiden mannen die ook hun kinderen van school moeten halen en dan vragen of ze niet te ver weg moeten. Het begint meer en meer te spelen.'

Annelies: 'De laatste drie, vier jaar zien we ook veel meer vragen voor ouderschapsverlof voor mannen of

'Ik werf mensen aan omdat ze goed zijn in hun job. Mij maakt het niet uit of het mannen of vrouwen zijn'

Naar aanleiding van Internationale Vrouwendag - op vrijdag 8 maart - brachten we vier dames uit de bouwsector samen. Zij schoven aan bij Françoise Nowé, manager ledenbeheer, marketing & communicatie, bij Embuild Oost-Vlaanderen.

Voorraanzicht, v.l.n.r.:

Françoise Nowé, Jozefien De Clercq en Annelies De Jonghe

Achteraanzicht, v.l.n.r.:

Eline Van de Walle en Cilia Delmulle

mannen die deeltijds willen werken.'

Françoise: 'Op zich is dat positief.'

Annelies: 'Maatschappelijk gezien wel, maar het maakt de planning heel complex.'

Jozefien: 'Wij zouden bijvoorbeeld wel graag met glijdende uren werken en wat meer flexibiliteit geven aan onze mensen zodat ze minder tijd verliezen in het verkeer, maar dat laat de bouwsector niet toe.'

De roep om meer personeel in de bouw zal dus niet door de vrouwen worden beantwoord.

Annelies: 'Voor sommige bouwberoepen wel. Als schrijnwerker in een atelier bijvoorbeeld, waarom niet.'

Eline: 'Absoluut. Soms is het wel zwaar, maar ik kan en doe het ook, dus ik zie niet in waarom andere vrouwen dat niet zouden kunnen.'

Cilia: 'We zullen moeten mikken op een combinatie van innovatie en het imago van de sector wat oppoetsen, al zou ik me ervoor behouden om specifiek campagne te voeren om meer vrouwen naar de bouw te lokken.'

Annelies: 'Inspirerende verhalen mogen er zeker zijn, dat kan helpen. Ik vind het net een voordeel om als vrouw in de bouw te werken, want je wordt altijd gezien.'

Eline: 'Ja, maar op een normale manier. Enkele jaren terug was er het VTM-programma *Lady Bouwers*. Het was degoutant hoe de vrouw in de begingeneriek werd geportretteerd. Met een kruiwagen in de handen en een afgezakte werkbroek zodat er een string te zien was.'

Cilia: 'Ik werf mensen aan omdat ze goed zijn in hun job. Mij maakt het niet uit of het mannen of vrouwen zijn, al hebben vrouwen over het algemeen andere kwaliteiten. Bijvoorbeeld in mijn job, als hr-mana-

ger is het een voordeel dat ik wat empathischer ben.'

Eline, jouw oproep op LinkedIn, voor meer vrouwen in de bouw, ging viraal. Vanwaar die oproep?

Eline: 'Omdat ik bijna geen vrouwen in de bouw ontmoet, terwijl het een heel leuke sector is. Mijn ouders hebben een schrijnwerkerij, waar ik nu werk en alle facetten leer ken-

Annelies De Jonghe

Groep De Jonghe

Annelies is tuinarchitect van opleiding en leidt het 50-koppige team van Groep De Jonghe, waar ze ondertussen 23 jaar actief is.

'Ik vind het net een voordeel om als vrouw in de bouw te werken, want je wordt altijd gezien'

nen, maar zelfs ik moest een drempel over om in de bacheloropleiding Houttechnologie te stappen.'

Annelies: 'Dat bedoel ik met *knowing is liking*. Als jonge meisjes geen voorbeelden zien, dan denk ik dat we zo heel veel talent missen.'

Cilia: 'Het is zeer belangrijk dat de scholen daar op inzetten, om die technische richtingen toegankelijker te maken voor meisjes.'

Françoise: 'Die richtingen kampen nog met een imago probleem.'

Annelies: 'Dat klopt. Ik wou naar de tuinbouwschool omdat ik al vroeg wist wat ik later wou gaan doen, maar dat heeft tot heel veel discussies geleid.'

Vrouwen op de werf zijn vaak nog een unicum, maar is jullie positie op de werf geëvolueerd de voorbije jaren?

Eline: 'Het gebeurt wel eens dat er op een werf een ploeg van een ander bedrijf aanwezig is en dan wordt er toch met meer aandacht gekeken naar hoe ik het doe.'

Jozefien: 'Met ouder worden is dat wel verbeterd. Vroeger kreeg ik af en toe de vraag: "Is de baas er niet?" en dan antwoordde ik: "Je mag het ook aan mij zeggen, hoor." (lacht) Maar gelukkig is dat veranderd, het is evidentier geworden. Ik heb een aantal jonge, vrouwelijke projectleiders en als ze al eens ergens op aangesproken worden, dan is het eerder omdat ze jong zijn en niet zozeer omdat ze een vrouw zijn.'

Cilia: 'Ik voel dat wel zo aan, zelfs in het familiebedrijf. Toen ik vakantiewerk deed was het normaal dat mijn broer mee naar de werven ging, terwijl ik op kantoor bleef. Dat was natuurlijk een andere generatie, toen was de bouw zeker nog een mannenwereld.' •